

U SINAJSKOJ NOĆI, NA STRAŽI

*Nema više ni suhoga granja, ni pruča za vatru...
više ničega nema, ni samoće, ni mira, ni hrane.
Dolje u dolu stare se skupile žene i čuče u predahu između svađa,
zibajući djecu u ritmu svojih raspra...
Muškarci ih se klone: „Zar smo za to došli amo?!“
I čemu slušati te prekore mrske da bolje je bilo u dolini Nila,
i dosadno je uvijek iznova tumačiti
da iznad svega na svijetu nam stoji sloboda...
Sloboda!... A što je sloboda?*

*Teško je noću prolaziti med stijenjem i penjat se gore na hrbat,
i bolesna oka posmatrat daljinu...
Tko bi reko da i strvinara ima
za koje još olupine takve tražen su plijen...
Oh, bolne noge, i oštro je kamenje Sinajskog Gorja,
i oči bole, suzne od dima i pijeska...
Al' treba gledat! Oštro gledati! Treba čuvat ovaj narod,
te starce, žene i djecu, taj neprekinut lanac
što se ziba u ritmu svađa siromaha...*

*I ona je onde dolje.
Još osjeća njen zagrljaj, beznadan i strastan:
„Sad kad su mi umrli oni, — sad si mi ostao samo još Ti!“
Jest, imaš pravo, samo još ja!
Al' ipak je stalno odlagao da prođe k svećeniku,
jer bilo bi strašno sad ovdje, pred pogledom rulje,
prvu proživjeti bračnu noć...
Treba sačekat Slobodu! Treba još penjat se, hodati, puzati
na putu k Slobodi...*

*Da l' da joj kažem što mi se sada pričinja:
Sloboda je glad, Sloboda je borba, Sloboda je pustinjски sprud,
Sloboda je ranjavi put i kamenje oštro,
Sloboda je ovaj pogled otvoren u daleki kraj,*

bez mesta robova što s bičem stoji za tobom i tjera,
bez bolećivog smješka gospodara kad moli:
„Voli me Voli mene, premda Te mučim,
vjeruj u moju vjeru, premda Te prezirem njome.“

Jest, i njene su znale zasjati oči —
odbljesak mržnje na udarce biča...
al' ipak je i nju bilo teško pokrenut na taj očajni, opasni bijeg...
„Iznad svega na svijetu nam stoji Sloboda!“
Ona sve mi sad vjeruje nijemo —
kako i ne bi kad mi plačna pogleda veli: „Sad si mi ostao samo još Ti!“
Al' dal' će me uvijek htjeti da slijedi,
kadgod me zahvati bijes?
Slabe su žene, i čim su rodile djecu
već im je prepuni lonac sloboda...

Treba da joj sve to kažem: Ja sam otac djeteta Tvoga!
Ja ću o ovoj mu pričati noći,
pričati o onom što reče mi pogled u daleki kraj,
držat med koljenima, u lice mu gledat i reći:
bili smo siti svih jela, ali gladni sebe samih,
gladni svojega mišljenja, Slobode svoje...
Ne znaš što je to Sloboda?
To — da Ti ovo mogu govoriti, da možeš hodat ma kuda,
da od Tebe mogu tražit da to svom sinu govoriš...
a slouoda je ono što iznad svega nam stoji...

Dalek je bio dovde naš put:
kroz bogatu zemlju i ropstvo mučno,
kroz pustinju strašnu, i žeđ i glad,
do hridine zubate, oštre,
a sloboda je ono što iznad svega nam stoji...

Dal' ćeš to moći razumjet, Ti, koji nisi nikad poznao raskoš Misira!
O, kad bi znao kako nam je strašno bilo biti rob i sit i manjina,
kad nemoćno stajah pred vriskanjem rulje što vidjeti htjede
nečiju krv,
kad nemoćno savijah kičmu i čekah na milostiv smješak gospara,
kad snuždeno spustih ruku do bedra —
koju sam digo, držeći bodež da ubijem gazdu...
O kad bi znao!
Jer kad bi to znao i Tebi bi prkos dao da procvjeta pustinjski sprud!

Vjeruj mi sinko, tako je bilo! Meni Ti vjeruj!
Dal' će vjerovati? Treba imati glas i pronaći riječi
da svi čuju — svi dolje u dolu, sve babe, sva djeca,
sve muško što oružje nosi, i žene što djecu će rađat...
da svi čuju te riječi uporno, gromko, ko glas da je božji,

da riječi te riječi kroz nizove ljudi,
do sina i unuka, i unukovog sina,
i dalje, dokle god se mijenjaju ljeta i izlazi sunce:
sve te ljude treba da tjera i strah i čežnja
za ranjavim putem, što preko kamenja oštrog,
i pustinje pješćane dovodi amo,
gdje samotni čovjek, u dijalogu sa sobom, po prvi zapisa put:
„Sloboda je ovaj pogled otvoren u daleki kraj,
i Slobodu tražite, ma trebali gaziti po pijesku,
i penjat se ranjavih nogu,
i puziti, grabeći podržak krvavih prsti:
Sloboda je ovaj pogled otvoren u daleki kraj...